

İZMİR ARKEOLOJİ MÜZESİ

8.500 yıllık zengin bir geçmişe sahip "Ege'nin incisi" İzmir, Hititlerden İyonlara, Lidyalılardan Perslere, Helenlerden Romalılara ve Bizanslılardan Osmanlılara kadar birçok uygarlığa tanıklık etmiş ve bu uzun geçmiş, izlerini ilin her köşesine bırakmıştır. Geçmişte "Smyrna" olarak bilenen ve ismini bir Amazon kraliçesinden aldığı söylenen İzmir, çarpıcı eserlere sahip İzmir Arkeoloji Müzesi ile ziyaretçilerini Ege tarihi ve sanatına dair zevkli ve büyüleyici bir yolculuğa çıkartmaktadır. Batı Anadolu'daki ilk müzelerden biri olan İzmir Arkeoloji Müzesi bünyesinde barındırdığı şaşırtıcı güzellikteki eserleriyle yerel müze olmanın ötesinde bölgesel müze özelliklerini de taşır.

Kentin kalbinin Konak'ta bulunan İzmir Arkeoloji Müzesi'ne Konak Meydanından yukarıya doğru yürüyerek kolayca ulaşmak mümkündür. Belediye otobüs duraklarının ilerisinde ağaçlar arasındaki kısa yol ziyaretçilerini müzenin girişinde ulaştırır.

MÜZENİN TARİHÇESİ

İzmir Arkeoloji Müzesi ilk olarak 1924 yılında Basmane semtindeki terk edilmiş Ayavukla kilisesinde kurulmuş ve üç senelik eser toplama ve derleme çalışmalarından sonra 1927'de halka açılmıştır.

1951 yılında İzmir Arkeoloji Müzesi Kültürpark'ta bulunan ve müze haline dönüştürülen Milli Eğitim Pavyonuna taşınmıştır. Ancak İzmir ve çevresindeki antik kentlerden çok sayıda eşsiz eserin gelmesinden dolayı yeni bir müzeye ihtiyaç duyulmuş, bunun üzerine Konak'ta Bahribaba parkı içinde bulunan 5000m² lik yeni müze binası 1984 yılında hizmete girmiştir.

Aphrodit Heykeli
Roma Dönemi

Bayraklı (Smyrna), Efes, Bergama, Milet, Klazomenai, Teos ve İasos gibi Ege Bölgesi çeşitli bölgelerinde kazılarda ortaya çıkarılan ve Batı Anadolu tarihine ışık tutan buluntular müzede ve müze bahçesinde sergilenmektedir.

Üç katlı olan binasında, zemin katta, tüm eserlerin ayrı kategorilerde korunup saklandığı eser depoları, restorasyon laboratuvarı, kütüphane; birinci katta idari bölümler, ikinci ve üçüncü katlarda ise sergileme salonları yer almaktadır.

GİRİŞ KATI-GİRİŞ SALONU

Aynı zamanda giriş katı da olan orta katta bilet gişesi, konferans salonu ve taş eserler salonu yer almaktadır. Müzenin giriş salonunun ortasında yer alan korkuluklu kısımdan kuşbakışı olarak zemin kattaki mozaik döşeme görülür. Hayvan ve bitki motifleri ile bezenmiş mozaik Kadifekale'den getirilmiş olup, deretaşı ve cam parçacıkları ile yapılmıştır.

Satyros Başı - Roma Dönemi
İ.S. 2. yüzyıl

3

Taş Eserler Salonunun tam girişinde tarih boyunca Anadolu toprakları üzerinde varolmuş uygarlıkları göstererek ziyaretçilere Anadolu'nun tarihsel gelişimini gözler önüne seren ve sergilenen eserlerin daha iyi algılanmasına olanak sağlayan bilgilendirici bir harita bulunmaktadır.

Giyimli Kadın Heykelciliği
Geç Helenist Dönem
M.Ö 2. yüzyıl

GİRİŞ KATI-TAŞ ESERLER SALONU

Müzenin giriş katı olan orta katta mermer ve taş heykeltraşlık eserleri içeren büyük heykeller, büstler, heykel başı porteller ve masklar sergilenmektedir. Müzedeki göz alıcı taş eserler, Helenistik (M.Ö 330-30) ve Roma (M.Ö 30-M.S 395) dönemlerine aittir. Salonlarda bulunan 4 adet vitrin içerisinde, yine mermerden yapılmış küçük boyutlardaki eserler, kendi aralarında gruplandırılarak teşhir edilmektedir.

"Rahip Heykeli"

Roma Dönemi

M.Ö 30 - M.S 395 Halikarnas, Bodrum

"İmparator Rahibi"

Roma Dönemi

M.S. 2. yüzyıl, Efes

Taş eserler salonunun girişinde bulunan vitrinde prehistorik devirlerden itibaren doğurganlığın sembolü olan ve zaman içinde Anadolu'nun ana tanrıçası Kibele'ye ait çeşitli heykelcilik ve adak stelleri sergilenmektedir. Kibele'nin kökeni prehistorik dönemlere kadar uzanmakta olup daha sonra Artemis'e dönüşmüştür. Ayrıca vitrinlerde çeşitli tanrılara sunulan adak stelleri yer almaktadır.

Roma Dönemi'ne ait Bodrum'da ortaya çıkarılan "Rahip Heykeli" , Torbalı Metropolis Kazısı'ndan gelen Helenistik Dönem'e tarihlenen "Çifte Kızlar Heykeli" , Efes'te bulunan Roma Dönemi'ne ait Androklos Heykeli ve M.S.2. yüzyıla ait başında diademi (Alnın üzerinde başa yerleştirilen çelenk biçiminde taç) ile sol el parmağında yüzük bulunan "İmparatorluk Rahibi Heykeli" salondaki çarpıcı örneklerdendir.

"Çifte Kızlar Heykeli"

Helenistik Dönem

M.Ö.2. yüzyıl, Efes

ÜST KAT-EKREM AKURGAL SERAMİK ESERLER SALONU

İzmir Arkeoloji Müzesinde kronolojik bir sıra ile düzenlenmiş olan ve Türkiye'nin en ünlü arkeologlarından olan Ord. Prof. Dr. Ekrem Akurgal'a (1911-2002) ithaf edilmiş seramik eserler salonunda çeşitli kazılardan ele geçmiş olan Prehistorik çağlardan Bizans dönemine kadar çok sayıda eser, ziyaretçileri tarihte kısa ancak çekici bir yolculuğa götürür. Her dönemin sanatı ve gelenekleri hakkında bilgiler, fotoğraflı panolarla anlaşılabilir bir düzende sunulmaktadır.

Lebes, Ailois Üretimi
M.Ö 625 - 590
Gryneion, Hacıömerli

Oinochoe
M.Ö. 620 - 610
Eski İzmir, Symrna

Louterion
Ressam Sophilos'un eseridir.
M.Ö. 590, Foça Fokai

Seramik eserler bazen günlük kullanım eşyası bazen de bir sanat eseri olarak üretilmiştir. Özellikle M.Ö 7.6 ve 5. yüzyıllarda üretilen ve üzerlerinde çeşitli figür anlatımlarının bulunduğu seramikler toplumlarının sosyal yaşamları, dinleri, gelenekleri, mutfak kültürleri ve sanatları hakkında bilgi veren kaynak olma özelliğini gösterir.

Lekane M.Ö 600
Pitane, Çandarlı

Komposit Kap,
Erken Bronz Çağı

Dümbelek, Geometrik
Dönem
M.Ö. 900 - 700 Bayraklı

Ekrem Akurgal Seramik Salonu'nda çeşitli kazılardan ele geçmiş olan, Prehistorik Çağlar'dan (Neolitik, Kalkolitik ve Tunç Çağları), Bizans Dönemi'ne kadar çok sayıda eser sergilenmektedir. Prehistorik Dönem Seramiği, Orientalizan Seramik, Attika Seramiği, Helenistik Seramik, Roma ve Bizans seramikleri sergilenen eserler arasındadır.

Rython, Pişmiş Toprak

Orta Tunç Çağı

Panaztepe

8

Prehistorik dönem eserleri, Baklatepe, Kocabaşetepe (Tahtalı Barajı kurtarma kazısı), Panaztepe (Menemen), Ulucakhöyük (Kemalpaşa) ve Limantepe (Urla) gibi höyüklerden; diğer dönemlere ait eserler ise Klazomenai (Urla), Klaros (Ahmetbeyli), Erythrai (İldırı), Teos (Sığacık), İasos (Kıyıkışlacık-Milas) vb yerleşim yerlerinden gelmektedir.

Amfora,

M.Ö 7. yüzyıl

Protogeometrik, Geometrik dönem Batı Anadolu Seramikleri, Arkaik Dönem kırmızı ve siyah Batı Anadolu vazoları, Miken seramikleri, Helenistik Dönem hydriaları, ölülerin külleri ile değerli eşyalarının konulduğu urnalar, çeşitli kaplar, cam vazolar, şişeler, masklar, figürinler İzmir Arkeoloji Müzesinin zengin eser koleksiyonunu oluşturmaktadır.

Lahit Detay, M.Ö. 6. yüzyıl
Klazomenai, Urla

Eski İzmir-Smyrna / Tepekule Höyüğü kazılarında ele geçen ve Athena Tapınağına ait zengin buluntuları da içeren birçok önemli arkeolojik eser bu salonda görülebilir.

Lagynos, Helenistik
Dönem

Eserlerini gerçek adıyla imzalayan ilk siyah figür ressamı olarak bilinen Sophilos'un çalışması olduğu düşünülen ve üzerinde Kral Menelaos ile Truvalı Güzeli Helen'in düğün töreninin betimlendiği Lebes Gamikos (evlilik kabı) Bayraklı'da bulunan ve müzede sergilenen göz alıcı eserlerden biridir.

Lebes Gamikos
M.Ö. 580, Smyrna Bayraklı

10

Antik kaynaklarda belirtilen kehanet merkezlerinden biri olan Gryneion (Hacıömerli) Nekropolü'nde (mezarlık) son yıllarda İzmir Arkeoloji Müzesi tarafından yapılan kazılarda açığa çıkarılan buluntular ve hemen yakınındaki Pitane (Çandarlı) antik kentinde Ord. Prof. Dr. Ekrem Akurgal tarafından gerçekleştirilen kazılarda ele geçen doğu etkisinde aslan, sfenks gibi hayvanlarla, palmet, lotus gibi bitki motiflerinin kullanıldığı vazolar ve mezar armağanları ölü gömme gelenekleri hakkında bizleri aydınlatan önemli örneklerdir.

Meyva Tabağı
M.Ö. 600 - 550 Gryneion,
Hacıömerli

Maşrapa, Pişmiş
Toprak M.Ö 12. yüzyıl Millet

Amfora,
M.Ö 630 - 625
Pitane, Çandarlı

Oinokhe,
Pişmiş Toprak
M.Ö 7-6 yüzyıl

Mataralar,
Geç Tunç Çağı

12

Lahit, M.Ö. 6. yüzyıl
Klazomenai, Urla

İzmir Arkeoloji Müzesinin diğer bir sergi içeriğini Klazomenai lahitleri oluşturmaktadır. Klazomenai (bugünkü Urla-İskele civarı) de üretilmiş olan terra-cotta (pişmiş toprak) lahitler renkli ve zengin bezemeleriyle dikkat çekmektedir.

Demeter Heykeli
Helenistik Dönem

Müze koleksiyonu içinde Bronz Eserler önemli bir yer tutmaktadır. Eritilip tekrar tekrar kullanılabilen bir malzeme olmasından dolayı az sayıda bronz eser günümüze ulaşabilmiştir. Aliağa yakınlarındaki Kyme antik kenti açıklarında bulunan, Geç Helenistik döneme tarihlenen Bronz Atlet Heykeli ile Bodrum (Halikarnasos) açıklarında denizin 75 metre derinliğinde sünger avcıları tarafından bulunan Demeter büstü müzenin nadide eserleri arasındadır.

14

Koşan Atlet Heykeli, Bronz
Geç Helenistik Dönem,
M.Ö. 50 - 30

Antik dönem Yunanistan ve Ege dünyasında düzenlenen olimpiyat oyunlarında, birinci gelen sporcuların heykellerinin yapıldığı bilinmektedir. Bu heykel de olimpiyat oyunlarında birinci gelen bir atlete ait olmalıdır.

HAZİNE ODASI

Aiolis Bölgesi
Kyme Antik Kenti Sikkesi
Gümüş M.Ö 300 - 200

Seramik eserlerle aynı katta bulunan Hazine Odası'nda Arkaik, Klasik, Helenistik, Roma, Bizans ve İslami döneme ait elektron, altın, gümüş, bronz, bakır sikkeler; cam eserler (parfüm şişeleri, takı vb.) Helenistik ve Roma Dönemi'ne ait mezar buluntuları olan altın diademler, ağız ve göz bantları, altın, gümüş, kıymetli ve yarı kıymetli taşlardan yapılmış süs eşyaları sergilenmektedir.

Sikke - Gümüş
M.Ö 4. yüzyıl, Klazomenai

Antik Dönem
Taki Örnekleri

Küpe - Altın
M.Ö 4. yüzyıl

Diadem - Kolye - Yüzük ve Boncuklar
M.Ö 4. yy sonu - 3. yy. ilk çeyreği
Kyme Antik Kenti (Aliağa)
Nekropolü Kadın Mezarı Buluntuları

BAHÇE TEŞİR

Lahit, Roma Dönemi
M.S 2. yüzyıl
Aydın, Germencik

İzmir Arkeoloji Müzesinin bahçesinde çeşitli dönemlere ait lahitler, mezar taşları, heykeller, yazıtlar ve çeşitli sütun başlarından oluşan zengin eserler doğayla iç içe ortamda sergilenmektedir.

Sarcophagus Detay, Roma Dönemi
M.S 2. yüzyıl
Aydın, Germencik

Barbar Heykeli - Roma Dönemi
M.Ö 2 yüzyıl

İonik Sütun Başı

Anadolu Uygarıkları
M.Ö. 9000 - M.S. 400

Androklos görünümünde
Antinonus Heykeli,
Roma Dönemi, Efes
M.S. 138 - 161